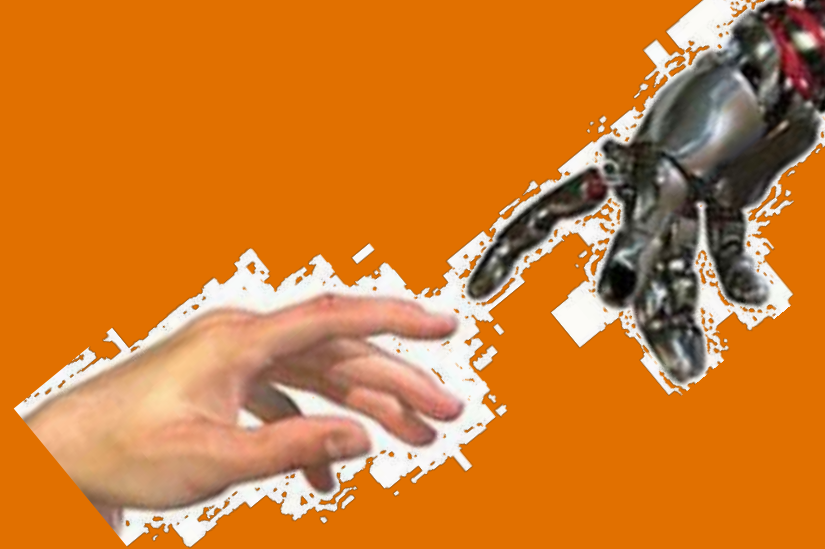

Gelle Klein Ikkink

Innovatie & Zorgvernieuwing

Ministerie van VWS

Masterclass Nieuwe Zorg | 12 mei 2022

Trends

Stijgende levensverwachting

Toenemende zorgvraag

Toename chronische ziekten
en multimorbiditeit

Stijgende zorguitgaven

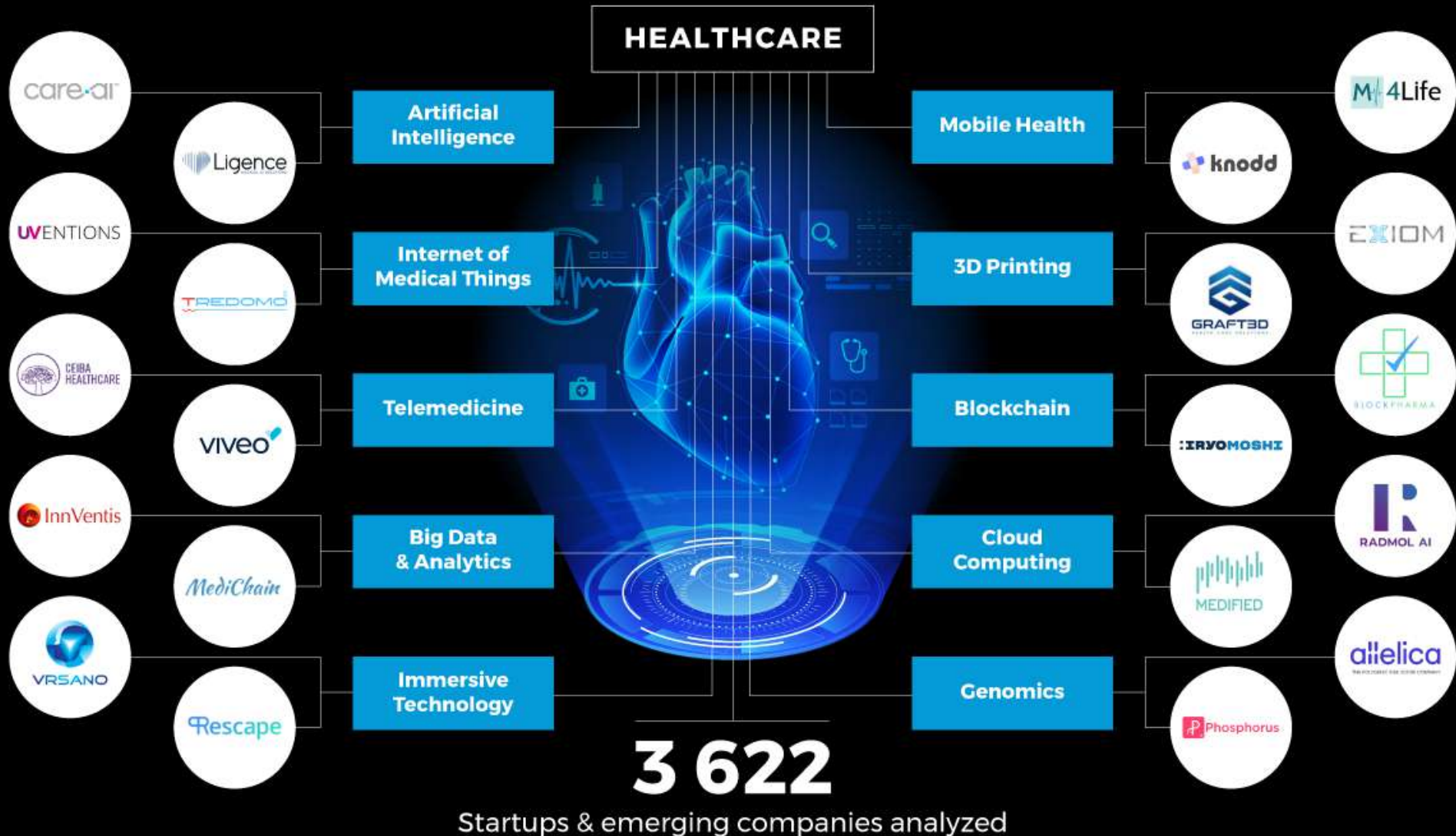

We blijven langer thuis

Technologie wordt
belangrijker

Top 10 Healthcare Trends & Innovations in 2022

Met hoeveel jaar is de levensverwachting gestegen sinds 1950?

We worden steeds ouder...

Gemiddelde levensverwachting

1950: 71,4

2019: 82,0

=====

Toename: +10,6

=1 dag per week!

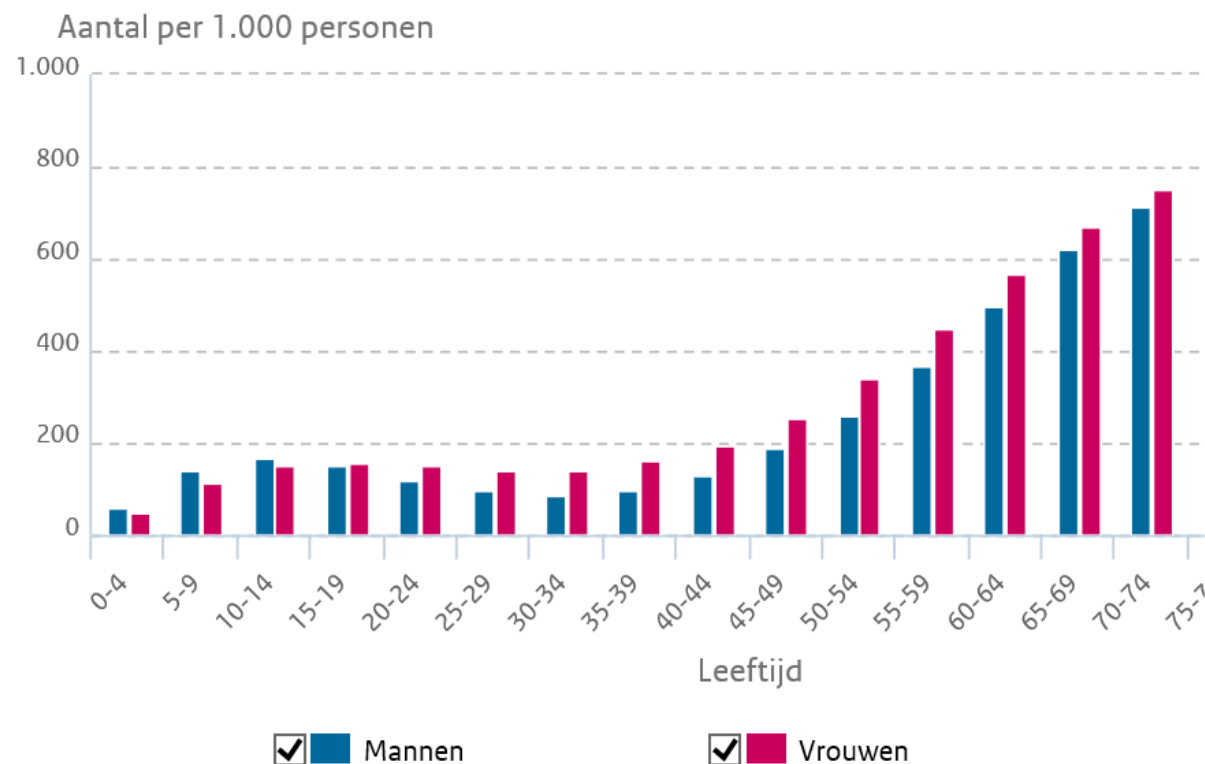

Hoeveel mensen hebben meer dan één chronische aandoening?

✓ Aantal mensen met multimorbiditeit bekend bij de huisarts

Multimorbiditeit op 1 januari 2018

Ongeveer 5,4 miljoen mensen hebben meer dan één chronische aandoening

Ruim de helft (54%) van de mensen met een chronische ziekte in 2018 had meer dan één chronische aandoening. Dit komt neer op 5,4 miljoen mensen (31% van de totale Nederlandse bevolking). Overigens hebben niet alle mensen met multimorbiditeit jaarlijks contact met de huisartsenpraktijk. Voor het aantal mensen dat in 2018 contact heeft gehad met de huisartsenpraktijk voor meer dan één chronische ziekte, zie [Aantal mensen met multimorbiditeit in zorg bij de huisarts](#).

Aantal mensen met multimorbiditeit neemt sterk toe vanaf 40 jaar

Bij mensen die jonger zijn dan 40 jaar komt multimorbiditeit relatief minder voor, maar het percentage mensen met multimorbiditeit is ook in deze leeftijdsgroep nog altijd gemiddeld 12%. Vanaf de leeftijd van 40 jaar neemt de prevalentie sterk toe. Ruim 85% van de mensen van 75 jaar en

Welk % > 75 woont nog thuis en welk % daarvan heeft hulp nodig?

We blijven langer thuis...

32% professioneel
23% informeel

Vraag

Hoe lang kunnen we zorg leveren
voor het bedrag van 1 jaar politie?

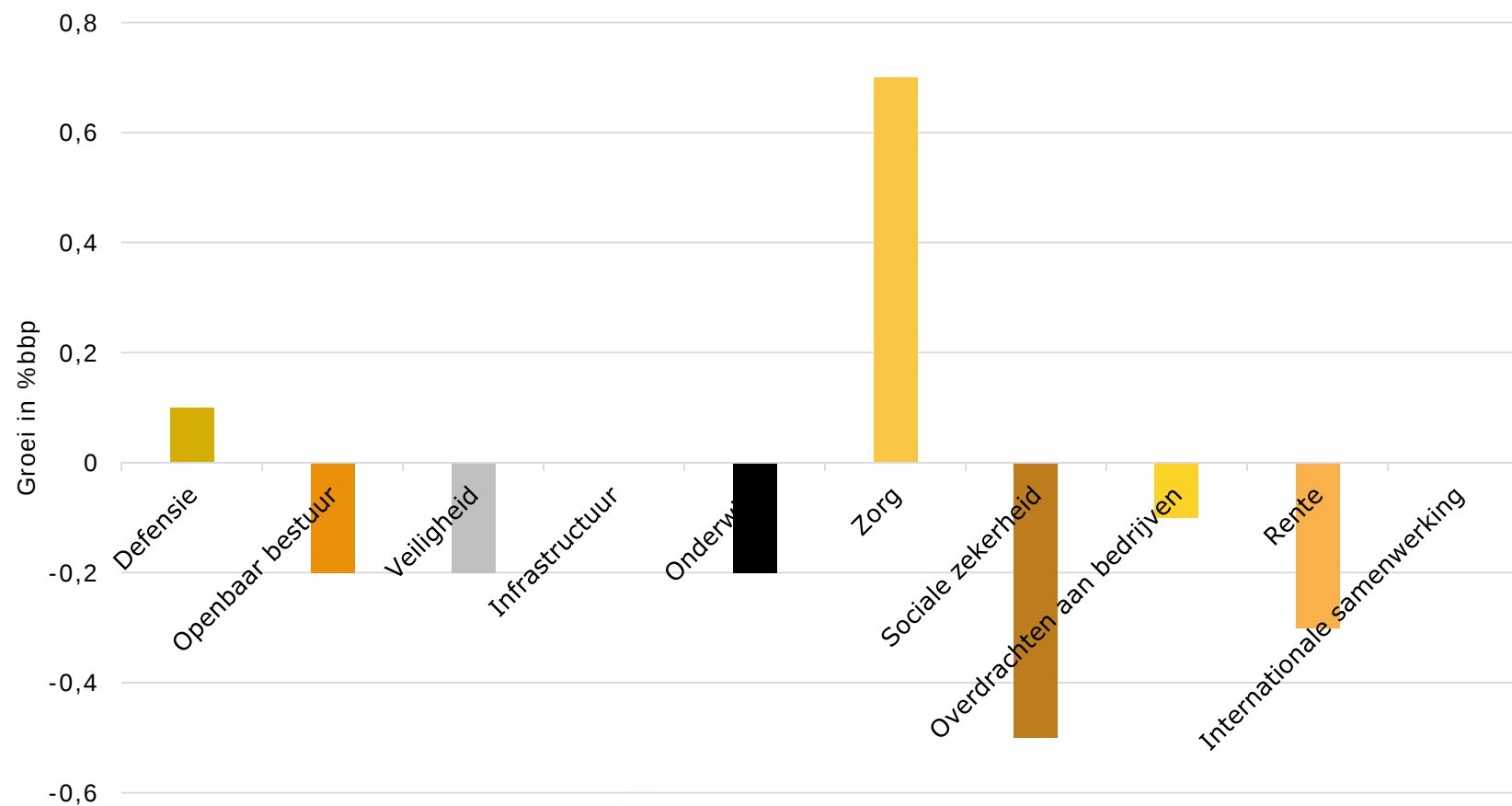
1 jaar Politie

< 1 maand zorg

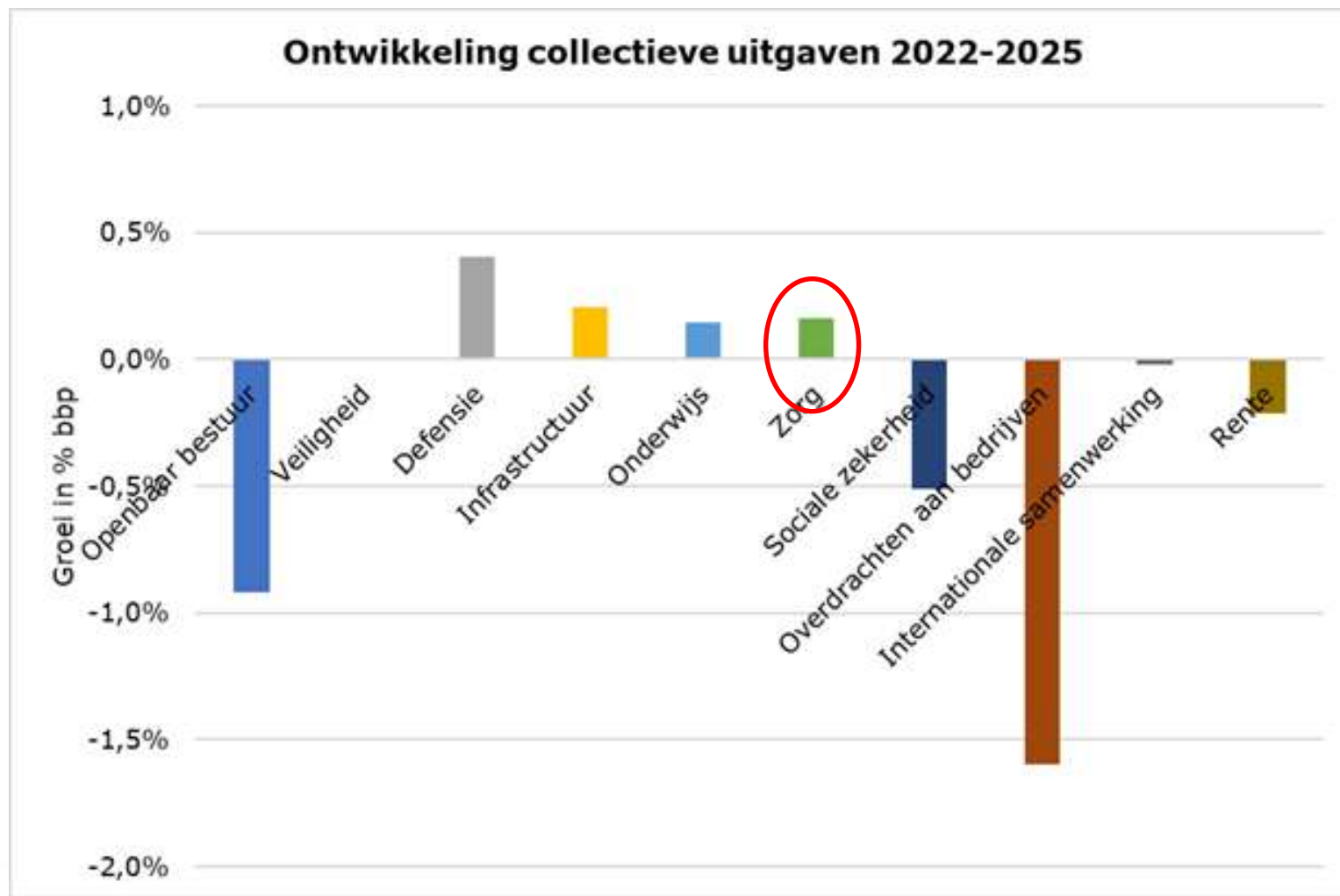
Jan	Feb	Mrt
Apr	Mei	Jun
Jul	Aug	Sep
Okt	Nov	Dec

Zorg verdringt andere collectieve uitgaven...

Zorg verdringt andere collectieve uitgaven...

.. en kampt met arbeidstekorten.

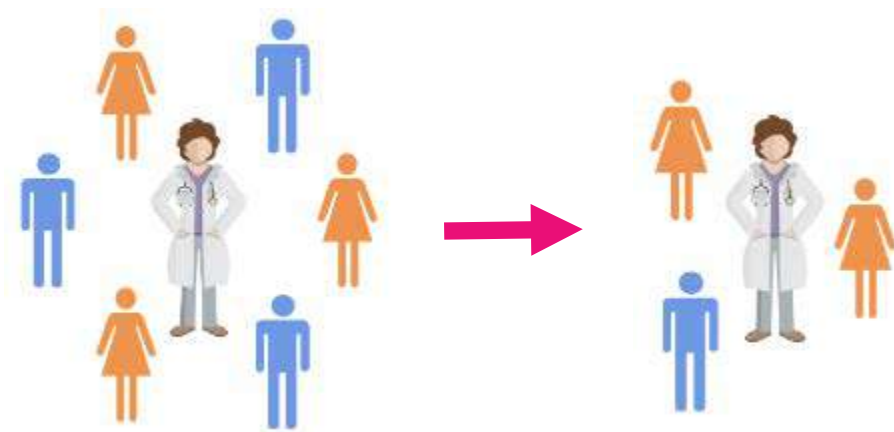
2018:

1 op de 7

Werkt in de zorg

.. en kampt met arbeidstekorten.

2018:

1 op de 7

Werkt in de zorg

2040:

1 op de 4

Werkt in de zorg

.. en kampt met arbeidstekorten.

2018:

1 op de 7

Werkt in de zorg

2040:

1 op de 4

Werkt in de zorg

Noodzaak tot
herontwerp,
opnieuw uitvinden

Sociale innovatie,
ondersteund door
digitalisering

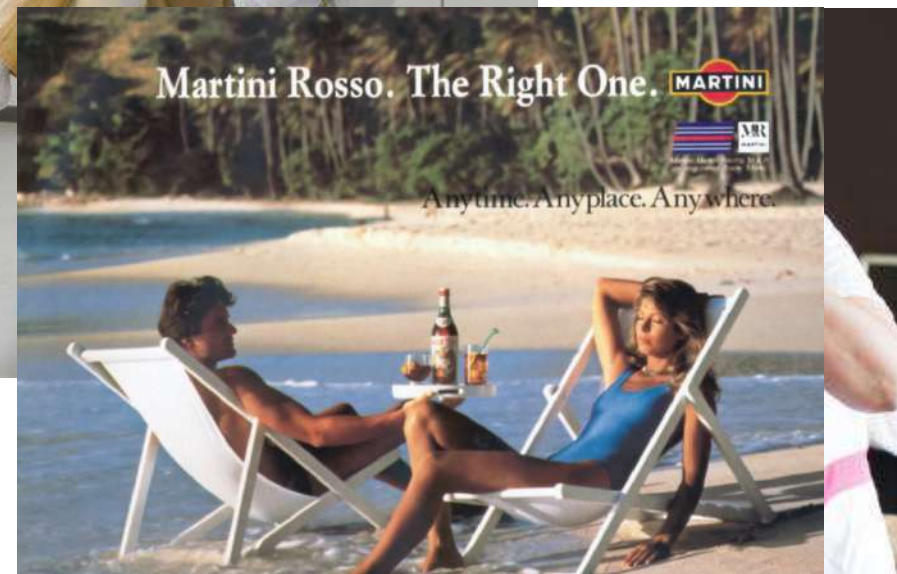

Met:

- Big data / AI / Algoritmes
- Sensortechnologie
- Spraaktechnologie
- Internet of Things
- Cloudcomputing

Op weg naar:

- Meer kwaliteit van leven – eigen regie
- Maatwerk voor de massa
- Martini Rosso
- Minder administratieve lastendruk
- Minder fouten, overbodig en dubbel werk
- Meer werkplezier

Het kán. En het moet.

Een virtuele dokter is beter dan helemaal geen dokter

Zorg op afstand Door het coronavirus lopen de wachtlijsten in de zorg alarmerend op. Ziekenhuizen werkten al een beetje met *e-health*, maar dat was toch vooral iets „van een klein clubje artsen”. Nu omarmen ze het noodgedwongen.

OPINIE E-HEALTH

Opinie: Maak nú van digitale zorg het nieuwe normaal

Bij elke overheidsinstantie of bank voeren we zelf onze gegevens in. Waarom dan niet bij de dokter?, vraagt kno-arts-oncoloog Hendrik Verschuur zich af.

Digitale zorg: ook na corona

Dianda Veldman 28 april 2020, 11:00 777 keer gelezen

Opinie Gezondheidszorg

Dit is de tijd om de zorg grondig te hervormen

Weg met de automatische doktersbezoekjes e leve de gezonde leefstijl: Sophie Bijloos ziet vr kansen in coronatijd.

Het nieuwe normaal in de zorg

De coronacrisis maakt duidelijk dat veel behandelingen in de zorg te duur of overbodig zijn. Hoe voorkomen we dat artsen en ziekenhuizen al die zorg straks toch weer gaan verlenen? Voor je het weet zegt een specialist weer tegen zijn assistent: plan mijn spreekuur vol. **pg. 7**

Een artikel verspreid via een iPad met een toetsenbord. Het beeld van het iPad is een foto van een arts die aan een computer zit. De tekst is in een klein, wit, schreefloos lettertype.

Meer dan 1 op de 4 poliklinische consulten in 2021 digitaal

28,3% van de poliklinische consulten bij NVZ-ziekenhuizen vond in 2021 digitaal plaats. Dat is een toename van 25% minder fysieke poliklinische consulten door de coronacrisis. Dat blijkt uit de Factsheet Digitale Zorg 2021.

CWZ START DIGITALE ZORGCAMPAGNE VOOR PATIËNTEN

Sinds de coronacrisis heeft de digitale zorg een enorme vlucht genomen. De keuzes voor patiënten zijn door verschillende apps, beeldbellen, thuismonitoring en tal van andere ontwikkelingen steeds groter geworden. Topklinisch ziekenhuis CWZ wil mensen helpen om de juiste digitale keuzes te maken. Daarom is CWZ gestart met de digitale zorgcampagne ZO/ZorgOveral.

Deel dit artikel

A close-up photograph of an elderly person's hands interacting with a tablet computer. The person is wearing a colorful, patterned shirt. The tablet is lying on a dark wooden surface. The background is blurred, showing more of the person's clothing and the wooden surface.

**Van wachtkamer naar
woonkamer**

**Koude IT voor warme
zorg**

**Iedereen CEO van zijn eigen
gezondheid**

Steeds meer prachtige praktijkvoorbeelden...

- **Konining Beatrixziekenhuis**

Wondverzorging op afstand met specialist die op afstand over de schouder van de wijkverpleging meekijkt

- **Sensire / Slingeland**

InBeeld: COPD programma met zelfmeting en beeldbellen

- **Tante Louise**

- Veilig dwalen met GPS
- Slimme luiers voorkomen onnodige verschoningen en nachtelijke rondes

- **Telemonitoring hartfalen**

Bij 500 patiënten:

- 40% minder ziekenhuisopnames
- 30% minder ambulanceritten
- 70% minder SEH bezoek

- **Telemonitoring COPD**

- 28% daling ziekenhuisopnames

- **Slimme luiers**

- 73% minder natte bedden
- 28% tijdbesparing
- 30% minder luierverschoningen
- Nachtdienst van 5 naar 4 fte op 168 patiënten

... ondersteund door
groeierende evidentie

Mercy Virtual

Hoe krijgen we de olifant
aan het dansen

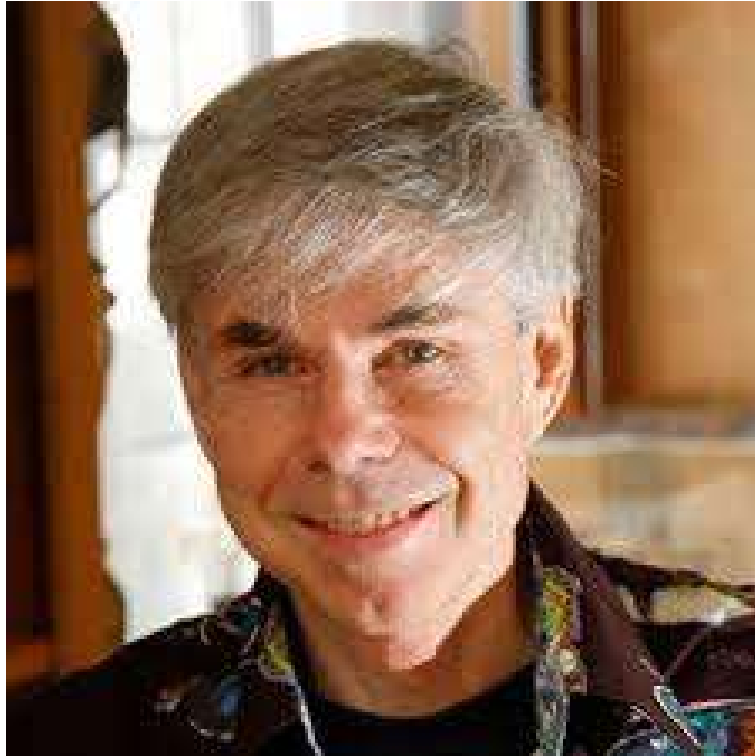

Opschalen

Hoe krijgen we de olifant
aan het dansen

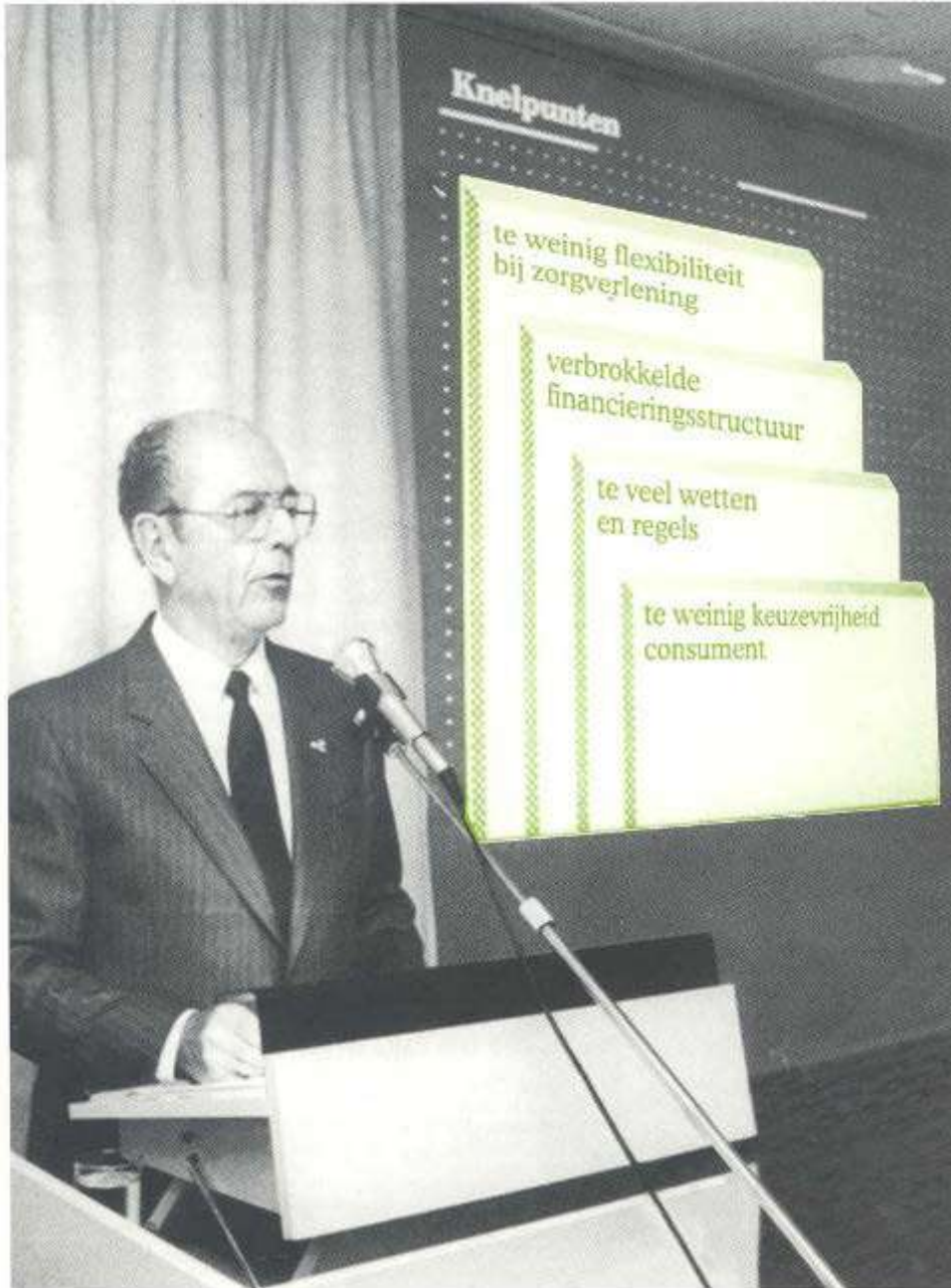
Omschalen

De wet van Hofstadter:

“Het duurt altijd langer
dan je denkt, zelfs als je
rekening houdt met de
wet van Hofstadter”

Commissie Dekker

“Bereidheid tot verandering”

1987

- Te weinig flexibiliteit bij zorgverlening
- Verbrokkelde financieringsstructuur
- Te veel wetten en regels
- Te weinig keuzevrijheid consument

Plus ça change.. Tsunami in de strooppot?

Waarom gaat het zo langzaam?

- Continuïteit van zorg -> inherente veranderweerstand
- Geen achilleshiel (zoals reis- en taxibranche)
- Teveel comfort, te weinig creatieve destructie
- Overbelaste workforce

Zal het sneller gaan?

- Het kan
  - > Beschikbaarheid digitale technologie
  - > Beschikbaarheid verandertools/competenties
- Het moet
  - > Arbeidsmarkt
  - > Betaalbaarheid / toegankelijkheid

**YAGWYPF
/ JKAWJB**

Nieuwe technologie
Oude organisatie

Dure oude organisatie

Teveel schotten

+

Ceci n'est pas une iPhone

© Boris

De markt in de polder

Duurzaam versnellen, #hoedan?

Enerzijds (A) systeemknelpunten (bekostiging, investeringsarrangementen bij domeinoverstijgende samenwerking, ICT-obstakels)

Anderzijds (B) Verandervermogen, veranderkracht, organiserend vermogen, slagkracht, absorptievermogen

Dus:

A. Regie op **systeemknelpunten** – zonder oplossingen af te wachten

B. Ondersteunen bij **verandervermogen** – zonder afhankelijkheid te organiseren

Ad **A** maatregelen/acties systeemobstakels

- o **Bekostiging**: doorontwikkeling/uitbouw:
  - o ADZ (zorgcoördinatie)
  - o Facultatieve prestatie
  - o Domeinoverstijgende faciliteiten
  - o (Tijdelijke) rugzakjes
  - o Transformatiegelden 2.0
- o Impuls inzet **richtlijnen/pakket** instrumentarium Zorginstituut
- o Programma's **digitale infrastructuur**
  - o WEGIZ
  - o VIPP's
  - o MedMij
- o Doorontwikkeling/implementatie **toetsingskader** gezondheidsapps

Ad B Maatregelen/acties ondersteuning

- o Vergroten digitale (gezondheids)vaardigheden cliënten, patiënten en mantelzorgers
- o Vergroten veranderkracht via coachregeling
- o Vergroten aandacht voor mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden
- o Bieden van personele ondersteuning bij implementatie/opschaling
- o Vergroten kennis slimme en veilige zorgtoepassingen (Zorg van Nu)
- o Bieden van financiële ondersteuning bij kansrijke JZOJP-netwerk-initiatieven
- o Stimuleren gebruik PGO's

Goed klimaat

Mensen meer regie
over eigen gezondheid

Nieuwe behandeling
obv big data analyse

Langer zelfstandig
thuis wonen

Zelf metingen
uitvoeren

Zorg op afstand

Vruchtbare grond

Duurzaam
Informatiestelsel

Standaarden

Registers

Eenheid
van taal

Betrouwbare
authenticatie

Monitoring

Basis
infrastructuur

Indicatoren

Veilige
communicatie

Inkoop

Handhaving

Patient
toegang

Afspraken

Appèl op partijen in de regio

- **Verantwoordelijkheid nemen voor de hele stoep**
- **Van ego naar eco, durf te krimpen**
- **Zoek de samenwerking over domeinen heen: het ziekenhuis de wijk in, de thuiszorg het ziekenhuis in**
- **Geen pilots en proeftuinen meer maar (kleinschalig) concrete veranderingen starten**
- **Whole system in the room: betrek alle stakeholders**
(quintuple helix: zorg, financiers, patiënten, onderzoek/-wijs, bedrijfsleven)

Overheid: nieuwe partituur

- **Kaders / randvoorwaarden: blijft**
- To be and not to be – it's the situation stupid
- **Do no harm**
- Veeleisend helpen: daar waar het gebeurt: in de regio
- **Van architect naar 'systeemtherapeut'**

IGJ

Nza

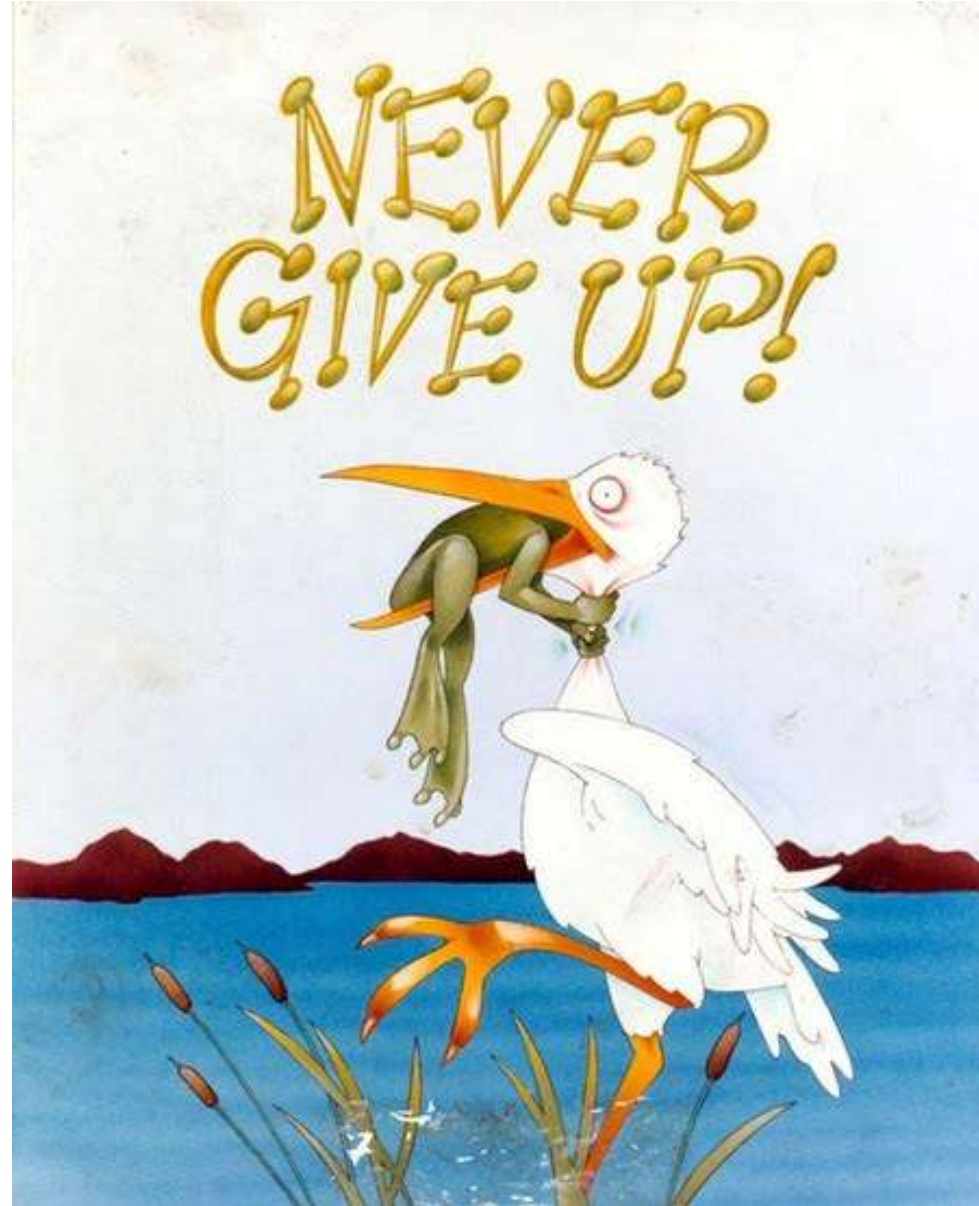
Zorg van nu

It's amazing what you can accomplish, as long as you don't care who gets the credits

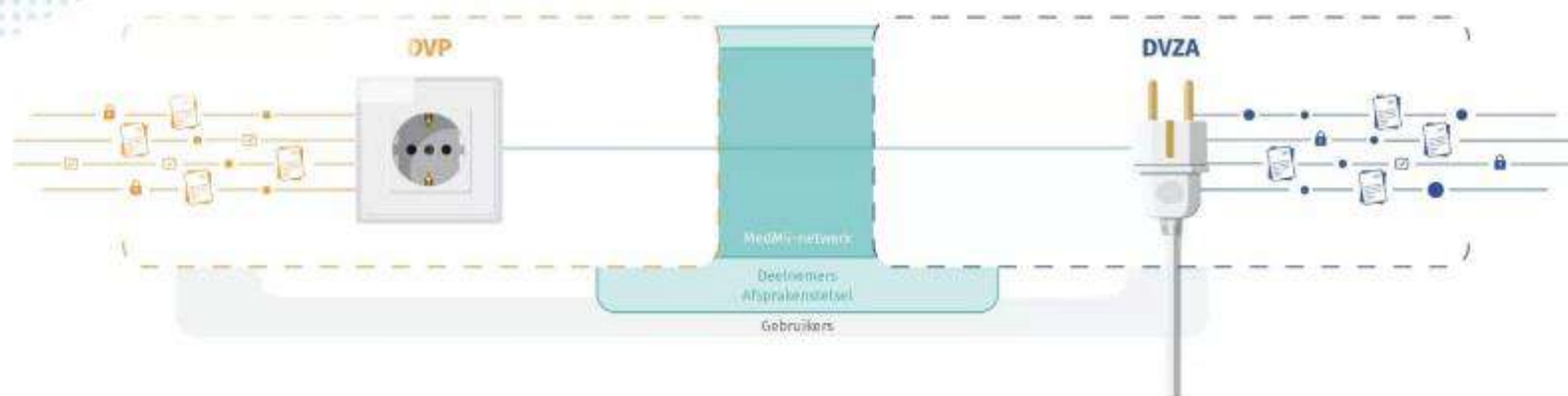
If you can't convince them,
confuse them

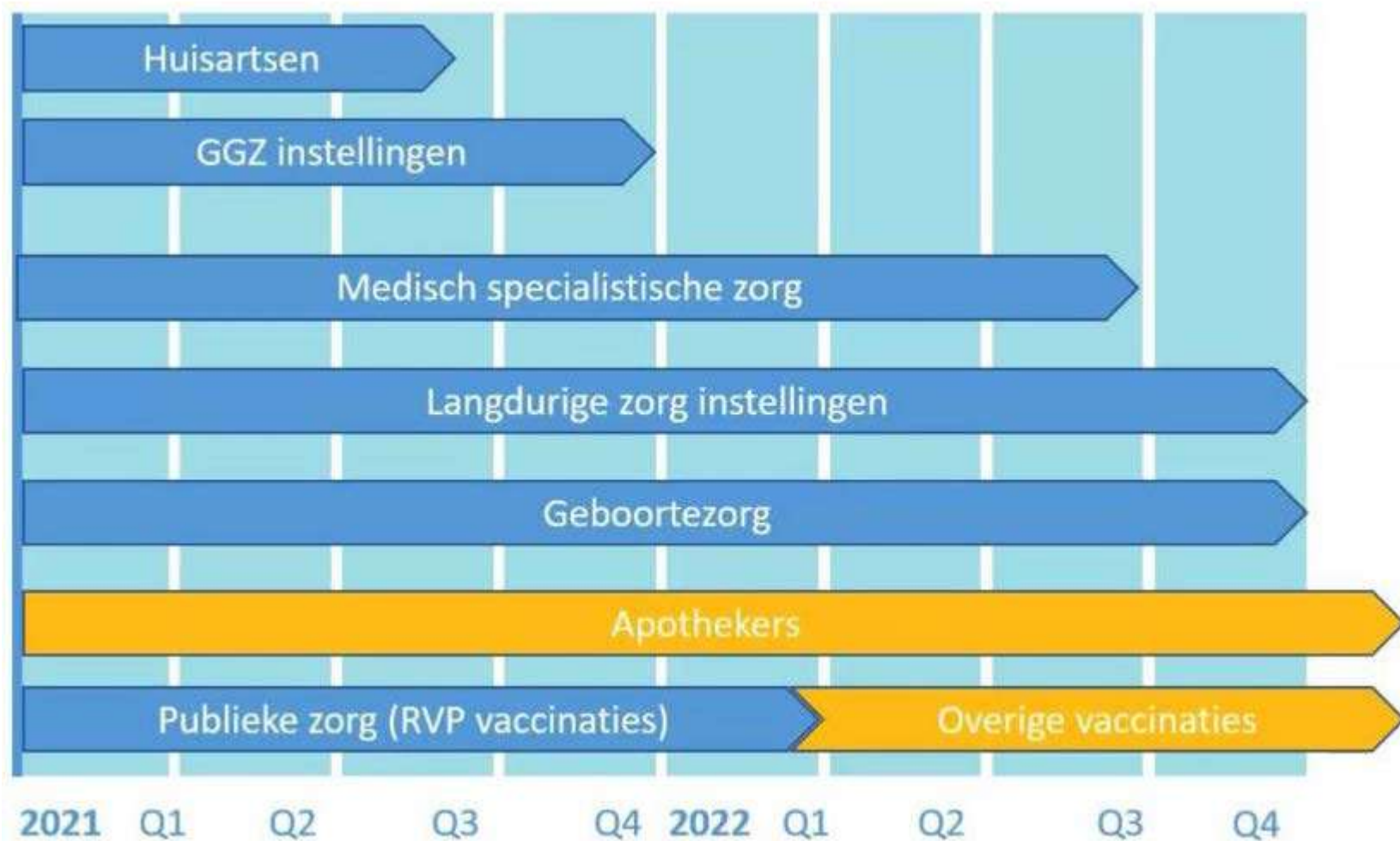

Het MedMij Afsprakenstelsel

Momenteel spreekt: Anouk Broek, Fred Lafeber, VWS

Actielijnen innovatie & digitalisering

- o Programma digitale vaardigheden: 40+ partijen
- o Beweging juiste zorg op juiste plek JZOJP: coalitie, procesondersteuning
- o Zorgvannu, E-healthweek: communicatie / bewustwording
- o Zorginnovatieschool: landelijk + regionaal
- o Health Deals: convenanten rond doorbraakprojecten met MEZK / MVWS
- o Financiële participatie in scaleups: seed capital met EZK/RVO
- o Kennis- en expertisebank/loket: 'Zorgvoorinnoveren'
- o Bekostiging/pakket: nieuwe betaaltitels, snellere toelating
- o Grootschalige ICT – programma's: ziekenhuizen, huisartsen, GGZ
- o Financiële procesondersteuning : SET, JZOJP, versnellingsmakelaars

